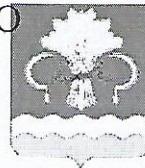

СОВЕТ КЛЯУШСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ МАМАДЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ул.Октябрьская, д.16, д.Пойкино,
Мамадышский район,
Республика Татарстан, 422142

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МАМАДЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ КЕЛЭҮШ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

Октябрь ур., 16 нче йорт, Пойкино авылы,
Мамадыш районы,
Татарстан Республикасы, 422142

тел.(факс): (85563) 3-89-193; e-mail: Kls.Mam@tatar.ru, www:mamadysh.tatarstan.ru

Решение
17 сентябрь 2018 ел

Карар
№3-35

Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Келәүш авыл
жирлеге Советы депутаты статусы турында Нигезләмә

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары
турында»гы 2003 елның 06 октябрендәге 131 -ФЗ номерлы Федераль закон,
«Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28
июлендәге 45 - ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан
Республикасы Мамадыш муниципаль районы Келәүш авыл жирлеге»
муниципаль берәмлек Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Мамадыш
муниципаль районы Келәүш авыл жирлеге Советы КАРАР КАБУЛ ИТТЕ:

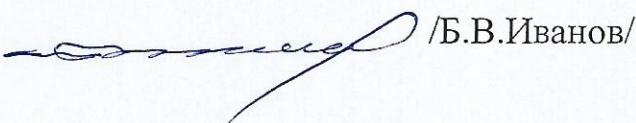
1. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Келәүш авыл
жирлеге Советы депутаты статусы турында Нигезләмәне расларга (теркәлеп
килә).

2. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Келәүш авыл
жирлеге Советының 2005 елның 10 декабрендә кабул ителгән «муниципаль
берәмлек Советы депутаты статусы турында»гы 3-4 номерлы каары үз көчен
югалткан дип танырга.

3. Элеге каарны Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы
Келәүш авыл жирлегенең махсус мәгълүмат стендларында, Мамадыш
муниципаль районының <http://mamadysh.tatarstan.ru> рәсми сайтында, Татарстан
Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталында (pravo.tatarstan.ru)
урнаштырырга.

Мамадыш муниципаль районы
Келәүш авыл жирлеге башлыгы,
Совет рәйисе

/Б.В.Иванов/

Мамадыш муниципаль районы Келәүш
авыл жирлеге
Советының 17.09. 2018 ел, № 3-35
каарына күшымта

Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Келәүш авыл
жирлеге Советы депутаты статусы турсында
Нигезләмә

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы
Келәүш авыл жирлеге Советы депутаты статусын, хокукларын һәм бурычларын,
шулай ук үзенә караган вәкаләтләрне гамәлгә ашыруга бәйле хокукый һәм
социаль гарантияләр, чикләүләр һәм җаваплылык билгели.

Депутат үз статусын депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле
булмаган эшчәнлек өчен файдаланырга хокуклы түгел.

Статья 1. Депутат статусының хокукый нигезе

1. Район Советы депутаты статусы Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, муниципаль берәмлек Уставы (алга таба - Жирлек Уставы), әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Депутат-бер мандатлы сайлау округы буенча муниципаль сайлауларда жирлек Советына сайланган Россия Федерациясе гражданины һәм Советта Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнарында һәм муниципаль норматив хокукый актларда каралган вәкиллекле һәм башка вәкаләтләрне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вәкил.

3. Депутат үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарга, Татарстан Республикасы Конституциясенә, жирлек Уставына һәм муниципаль норматив хокукый актларга, шулай ук сайлаучылар мәнфәгатьләренә таяна.

4. Депутат вәкаләтләре башка затка тапшырылырга тиеш түгел.

Статья 2. Депутат статусы белән бәйле чикләүләр

Депутат статусы белән бәйле чикләүләр федераль законнар белән билгеләнә.

Статья 3. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутат вәкаләтләре вакыты Жирлек Уставы белән билгеләнә һәм ике елдан да ким һәм 5 елдан артык булмаска тиеш.
2. Депутат вәкаләтләре чоры Жирлек Советы депутаты булып сайланган көннән башлана һәм, әлеге Законның 4 статьясында каралган очраклардан гайре, яна чакырылыш Жирлек Советы эше башланган көннән туктатыла.

3. Жирлек Советы депутаты, Жирлек Уставында билгелэнгэн очраклардан тыш, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт бурычларын үтәү белән берләштереп, дайми нигездә эшли.

4. Район Советы депутатына Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, Район уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә үз вәкаләтләрен тоткарлыксыз гамәлгә ашыру өчен шартлар тәэммин ителә.

Статья 4. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Жирлек Советы депутаты вәкаләтләре түбәндәге очракларда вакытыннан алда туктатыла:

- 1) үлем;
- 2) үз теләге белән отставка;
- 3) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип танылса;
- 4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылса яисә вафат дип иғълан ителсә;
- 5) аңа карата судның гаепләү карары законлы көченә керү;
- 6) Россия Федерациясеннән дайми яшәү урынына чыгу;
- 7) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату, чит ил гражданы - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгын туктату, аның нигезендә чит ил гражданы чит дәүләт органнарына сайланырга, аларга чит дәүләт гражданлыгы алырга йә яшәүгә рөхсәт яисә Россия Федерациясе гражданының Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы булып тормаган чит ил дәүләте территориясендә дайми яшәү хокукуын раслый торган башка документ яисә башка документ алырга хокуклы, аның нигезендә чит ил гражданлыгы булган Россия Федерациясе гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы;
- 8) сайлаучылар тарафыннан чакыртып алу;
- 9) Жирлек Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;
- 10) хәрби хезмәткә чакыру яисә аны алыштыра торган альтернатив граждан хезмәтенә юллама;
- 11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгелэнгән чикләүләрне үтәмәү;
- 12) «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон, «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затлар һәм аларның керемнәренә башка затлар чыгымнарының туры килүен тикшереп тору турында» 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы Федераль закон, «Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм счетлары (кертемнәре) булуны, акчалар һәм кыйммәтле әйберләр саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында» 2013 елның 07 маенданы 79-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгелэнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәмәү;»;
- 13) федераль законнарда билгелэнгән башка очракларда.

2. Элеге статьяның 1 өлешендәге 1-8, 10 пунктларында күрсәтелгән очракларда район Советы депутаты вәкаләтләрен туктату турында карап Жирлек Советы тарафыннан кабул ителә, вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән алыш 30 көннән дә соңга калмыйча, ә бу нигез Жирлек Советы утырышлары арасында барлыкка килгән очракта - шундый нигез барлыкка килгән көннән соң өч айдан да соңга калмыйча кабул ителә.

3. Элеге статьяның 1 өлешендәге 9 пунктында каралган очракта Жирлек Советы депутаты вәкаләтләре жирлек Советы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган көннән туктатыла.

4. Жирлек Советы депутаты вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, депутатны өстәмә сайлаулар федераль закон, Татарстан Республикасы Сайлау кодексы нигезендә билгеләнә.

5. Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы Премьер-министры) Жирлек Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мәрәҗәгать иткән очракта, вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көн - элеге гаризаның Жирлек Советына кергән көне.

Статья 5. Депутатның таныклыгы һәм күкрәк билгесе

Депутатның үз шәхесен һәм вәкаләтләрен раслый торган документ булган таныклыгы, шулай ук ул үз вәкаләтләре чоры дәвамында куллана торган күкрәк билгесе бар.

Статья 6. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру шартлары

Депутат, Жирлек Уставы тарафыннан билгеләнгән очраклардан тыш, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алыш бара.

Статья 7. Депутатның эшчәнлек формалары

1. Депутат эшчәнлегенең формалары булып тора:

- жирлек Советы утырышларында катнашу;
- жирлек Советы комиссияләре эшендә катнашу;
- дәүләт хакимиите органнарының вазыйфаи затларына мәрәҗәгать итү,
- дәүләт хакимиите органнарының, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына, оештыру-хокукий рәвешенә бәйсез рәвештә оешмалар җитәкчеләренә, жирлекләр карамагындагы мәсьәләләргә караган ижтимагый берләшмәләргә мәрәҗәгать итү;
- депутат таләбе керту;
- жирлек Советы тарафыннан кабул ителә торган жирлек хокукий актлары проектларын эшләүдә катнашу;

- Татарстан Республикасы Дәүләт Советына закон чыгару инициативасы тәртибендә жирлек Советы тарафыннан кертелә торган Татарстан Республикасы законнары проектларын эшләүдә катнашу;
- жирлек сайлаучылары белән очрашулар, аларның мөрәҗәгатьләре белән эшләү, аларның эшчәнлеге һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында мәгълүмат бирү;
- жирле референдумнар, ачык тыңлаулар (җәмәгать тыңлаулары), жыелышлар, конференцияләр һәм сораштырулар оештыруда һәм үткәрүдә катнашу;
- территориаль ижтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутат үз эшчәнлеген федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, жирлек Уставы белән каралган башка формаларда да башкара ала.

Статья 8. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат сайлаучылар, шулай ук аның сайлау округы территорииясендә урнашкан предприятие, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.
2. Депутат сайлаучылар алдында җаваплы һәм алар алдында хисап tota.
3. Депутат сайлаучылар алдында үз эше буенча елга бер тапкыр хисап tota, Жирлек Советы эше турында дайми хәбәр итә, шулай ук кимендә айга бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.
4. Депутат сайлаучылар мәнфәгатьләрен хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэммин итү буенча чараптар күрә, алардан кергән тәкъдимнәрне, гаризаларны һәм шикаятьләрне карый, үз вәкаләтләре кысаларында аларда булган мәсьәләләрне дөрес хәл итүгә ярдәм итә; гражданнарны кабул итә; җәмәгатьчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда дәүләт хакимиятенең тиешле органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә.
5. Жирлек депутаты сайлаучылар белән очрашулар биналарда, махсус билгеләнгән урыннарда, шулай ук йорт эчендәге территорияләрдә үткәрелә. Бу очракта аларны үткәрү тормышны тәэммин итү, транспорт яки социаль инфраструктура, элемтә объектлары эшчәнлеге бозылуга, җәяүлеләрнең һәм (яисә) транспорт чараларының хәрәкәтенә комачауларга йә гражданнарың торак урыннарына яки транспорт яисә социаль инфраструктура объектларына керүенә комачау итмәскә тиеш. Шул ук вакытта Жирлек Советы депутаты күрсәтелгән органнарга аларны уздыру датасы һәм вакыты турында алдан хәбәр итәргә хокуклы.
6. Жирлек Советы депутатының халык алдында үткәрелә торган чара формасында сайлаучылар белән очрашулары жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә үткәрелә.
7. Жирлек Советы депутатының жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә торган гавами чара рәвешендә сайлаучылар белән очрашуларын оештыруга яисә уздыруга каршылык күрсәтү Россия Федерациясе законнары нигезендә административ җаваплылыкка китерә.

Статья 9. Депутатның сайлаучылар алдында жаваплылығы

1. Депутатның сайлаучылар алдында жаваплылығы үз сайлаучыларының ышанычын югалту нәтижәсендә барлыкка килә.
2. Сайлаучыларның ышанычын югалткан депутат сайлаучылар тарафыннан гамәлдәге законнар, Жирлек Уставы нигезендә һәм тәртиптә чакыртып алынырга мөмкин.
3. Депутатны чакыртып алу нигезләре булып депутатның конкрет хокукка каршы каарлары яисә гамәлләре (гамәл кылмау) тора, ул сайлаучыларның үзенә ышаныч уята һәм депутатлык бурычларын депутат статусына һәм Россия Федерациясе Конституциясенең, Татарстан Республикасы Конституциясенең, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарының һәм башка норматив хокукий актларының, жирлек Уставының һәм башка муниципаль норматив хокукий актларның үтәлмәвендә чагыла.
4. Жирлек Советы депутаты чакыртып алу буенча тавыш бирү Халык инициативасы белән үткәрелә һәм, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган үзенчәлекләрне исәпкә алыш, жирле референдум үткәру өчен законда билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.
5. Жирлек Советы депутаты чакыртып алу буенча тавыш бирүне уздырганда, чакыртып алу өчен нигез буларак күрсәтелә торган мәсьәләләр уңаеннан сайлаучыларга анлатмалар бирү максатларында инициатив төркем белән бертигез нигезләрдә агитация алыш бару хокукина ия.
6. Әгәр чакыртып алу өчен тиешле сайлау округында теркәлгән сайлаучыларның кимендә яртысы тавыш бирсә, Жирлек Советы депутаты чакыртып алынган дип санала.

Статья 10. Депутатның Жирлек Советы утырышларында катнашуы

1. Депутат Жирлек Советы утырышларында шәхсән катнаша.
2. Депутатка жирлек советы утырышларын үткәру вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында үз вакытында хәбәр ителә, шулай ук Совет Регламенты нигезендә әлеге мәсьәләләр буенча барлык кирәkle материалларны ала.
3. Депутат хокуклы:
  - Жирлек Советында сайлау һәм тиешле вазыйфаларга сайланырга;
  - Жирлек Советы тарафыннан төзелә торган органнар һәм Жирлек Советы тарафыннан сайлап қуела яисә билгеләнә торган вазыйфаи затлар кандидатуралары мәсьәләләре буенча фикер әйтергә;
  - Жирлек Советына карау өчен мәсьәләләр тәкъдим итәргә;
  - Жирлек Советының хокукий актлары проектларын аның утырышларында карау өчен кертергә;
  - көн тәртибендә, карау тәртибендә һәм тикшерелә торган мәсьәләләрнең асылында тәкъдимнәр һәм искәрмәләр кертергә, каарларның проектларына һәм Жирлек Советының башка актларына төзәтмәләр кертергә;

- Жирлек Советы утырышында теләсә кайсы органның яисә Жирлек Советы карамагындагы вазыйфаи затның чираттан тыш хисабын яисә мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;
- билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;
- Жирлек Советы утырышларында, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия гражданнарның мөрәҗәгатьләрен игълан итү.

Статья 11. Депутатның норма чыгару инициативасы хокуки

1. Депутат Советка керту рәвешендә гамәлгә ашырыла торган норма чыгару инициативасы хокукина ия:
  - 1) Совет каарлары проектлары;
  - 2) Совет каарларына үзгәрешләр керту турында, шулай ук Совет каарларының үз көчләрен югалтуын тану турында каар проектлары;
  - 3) Совет каарлары проектларына төзәтмәләр.
2. Депутат тарафыннан норма чыгару инициативасы хокукин гамәлгә ашыру тәртибе Жирлек Советы Регламенты белән билгеләнә.

Статья 12. Депутатның беренче чиратта кабул ителүгә хокуки

Депутат үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча тиешле жирлек территориясендә жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләре тарафыннан беренче чиратта кабул итү хокукиннан файдалана.

Статья 13. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокуки

Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль предприятиеләрдән һәм учреждениеләрдән һәм аларның вазыйфаи затларыннан депутат эшчәнлеге белән бәйле, закон тарафыннан саклана торган яшерен мәсьәләләр буенча мәгълүмат алу хокукина ия.

Статья 14. Депутат мөрәҗәгатьләрен карау

1. Депутат телдән яисә язмача дәүләт хезмәтенә мөрәҗәгать итәргә хокуклы оештыру-хокукий формаларына карамастан, жирле үзидарә органнары, оешмалар, ижтимагый берләшмәләр, депутат эшчәнлеге мәсьәләләре буенча тиешле вазыйфаи затларга мөрәҗәгать итәләр.
2. Жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм депутат эшчәнлеге мәсьәләләре буенча мөрәҗәгать иткән учреждениеләр һәм аларның вазыйфаи затлары депутатка аның мөрәҗәгатенә җавап бирергә яки мөрәҗәгать алган көннән соң соратып алына торган документларны яки белешмәләрне, әгәр ул өстәмә өйрәнүне яисә тикшерүне таләп итмәсә, 15 көн эчендә бирергә тиеш.
3. Депутат мөрәҗәгате белән бәйле рәвештә үткәрү кирәк булган очракта

вазыйфаи затлар hэм әлеге статьяның 2 өлешендэ күрсәтелгэн житәкчеләр нинди дә булса мәсьәләләрне өстәмә тикшерү яисә өстәмә өйрәнү өчен, бу хакта депутатка 15 көн әчендә хәбәр итәргә тиеш. Ахыргы жавап депутатка депутатның язма мөрәжәгате алынганнан соң 30 көннән дә соңга калмыйча тапшырыла.

4. Дәүләт органнары, оешмалар тарафыннан аларның оештыру-хокукый формасына, ижтимагый берләшмәләр, аларның вазыйфаи затлары тарафыннан депутатларның мөрәжәгатында карау тәртибе hэм сроклары законнар белән билгеләнә.

5. Депутат жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр hэм учреждениеләр тарафыннан мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы.

Статья 15. Депутат таләбе

1. Депутат яки депутатлар төркеме жирлек башлыгы, жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр hэм учреждениеләр житәкчеләренә жирлек Советы компетенциясенә керә торган мәсьәләләр hэм үзенец депутат эшчәнлеге мәсьәләләре буенча депутат гарызnamәсе белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат гарызnamәсе жирлек Советы утырышында язма рәвештә кертелә. Депутат гарызnamәсен рәсмиләштерү Жирлек Советы регламенты нигезендә башкарыла.

3. Депутат таләбе бирелгән орган яисә вазыйфаи зат аңа телдән (Жирлек Советы утырышында) яисә язма рәвештә депутат гарызnamәсен алган көннән 15 көн әчендә жавап бирә.

4. Депутат гарызnamәсе hэм аңа жавап Жирлек Советы утырышында рәислек итүче яисә депутат таләбе мөрәжәгать иткән вазыйфаи зат тарафыннан игълан ителә.

Статья 16. Депутатның бурычлары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнары, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, район Уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә; гражданнарның хокукларын hэм законлы мәнфәгатын үтәүне hэм яклауны тәэммин итәргә;

2) дайми рәвештә, айга кимендә бер тапкыр, сайлаучыларны кабул итәргә;

3) гражданнарның, оешмаларның оештыру-хокукый рәвешенә бәйсез рәвештә, ижтимагый берләшмәләрнең, дәүләт хакимиите органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәжәгатында үз вакытында карага hэм аларга үз компетенциясе чикләрендә жаваплар бирергә;

4) очрашуларда турыдан-туры сайлаучылар алдында хисап тотарга, шулай ук үзләренең эшләре турында массакуләм мәгълүмат чарагаралары аша елына кимендә бер тапкыр чыгыш ясарга;

5) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләрне үтәргә;

6) дәүләт серен һәм закон тарафыннан саклана торган башка серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле рөвештә аңа танылган гражданнарың аbruен һәм аbruен кагыла торган белешмәләрне фаш итмәскә.

2. Депутат аңа федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, Жирлек уставы һәм башка муниципаль хокукий актлар белән йөкләнгән башка бурычларны үти.

3. Депутат үзенең керемнәре, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында Россия Федерациясе норматив хокукий актларында билгеләнгән тәртиптә белешмәләр тапшырырга тиеш.

4. Депутат Россия Федерациясенең норматив хокукий актларында билгеләнгән тәртиптә вазыйфаи бурычларын үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин шәхси кызыксынуы барлыкка килү турында хәбәр итәргә, шулай ук мондый конфликтны булдырмау яисә жайга салу чарапарын күрергә тиеш.

5. Депутат тарафыннан тапшырылган керемнәр, чыгымнар, мәлкәт һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләр турындагы белешмәләр жирле үзидарә органнарының рәсми сайтларында "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә урнаштырыла һәм (яисә) массакүләм мәгълүмат чарапарын муниципаль хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгару өчен бирелә.

5. Әлеге статьяның 3 өлеше нигезендә тапшырыла торган керемнәр, чыгымнар, мәлкәт турында һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләр хакында белешмәләрнән дөреслеген һәм тулылыгын тикшерү Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы Премьер-министры) карапы буенча гамәлгә ашырыла.

6. Әлеге статьяның 5 өлеше нигезендә башкарылган тикшерү нәтижәсендә депутатның «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы, «Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм счетлары (кертемнәре) булуны, акчалар һәм кыйммәтле эйберләр саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында» 2013 елның 7 маенданы 79-ФЗ номерлы, «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затлар һәм аларның керемнәренә башка затлар чыгымнарының туры килүен тикшереп тору турында» 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәмәү фактларын ачыкландыра, Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы Премьер-министр) депутатның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы яисә аны тиешле карапны кабул итәргә вәкаләтле жирле үзидарә органына яисә судка башка дисциплинар түләтүгә карата куллану турындагы гариза белән мөрәжәгать итә.

7. Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы, «Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм счетлары (кертемнәре) булуны, акчалар һәм кыйммәтле эйберләр

саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында» 2013 елның 7 маенданы 79-ФЗ номерлы, «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затлар һәм аларның керемнәренә башка затлар чыгымнарының туры килүен тикшереп тору турында» 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны бозган Депутат федераль законнарда һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларында каралған буенча жаваплылық тота.

Статья 17. Депутат этикасы

1. Жирлек Советы депутаты бурычлы үтәргә депутат этикасы кагыйдәләрен Жирлек Советы тарафыннан раслана, шул исәптән үтәргә түбәндәге йөкләмәләрне депутат:

- 1) депутат статусын шәхсән яисә аның якын туганнарына кагыльышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданнар эшчәнлегенә йогынты ясау өчен файдаланмаска;
- 2) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик тудырырлык тәртиптән тыелырга, шулай ук Совет аbruена яки аbruена зыян китерергә сәләтле низаглы ситуацияләрдән котылырга;.
- 3) мәнфәгатьләр конфликты - мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килү куркынычы булганда - мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килү куркынычы янаганда - ул вакытта биләгән вазыйфаны биләүче затның мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау һәм жайга салу чараларын күрүне күздә тоткан шәхси кызыксынуы (турыдан-туры яисә читләтеп) аның вазыйфаи (хезмәт) бурычларын (вәкаләтләрне гамәлгә аширу) тиешле, объектив һәм берсүзсез үтәүгә йогынты ясый яисә йогынты ясый ала торган хәлне булдырмаска;
- 4) Жирлек Советында билгеләнгән гавами чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә;
- 5) депутат эшчәнлегенә бәйле булмаган максатларда конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән, депутат вазыйфаларын үтәүгә бәйле рәвештә аңа мәгълүм булган белешмәләрне фаш итмәскә һәм файдаланмаска;
- 6) депутат бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затлардан бүләкләүләр (буләкләр, акчалата бүләкләү, ссуда, хезмәт күрсәтүләр, күңел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләүләр) алмаска.

Статья 18. Депутат берләшмәләре (төркемнәр, фракцияләр)

1. Депутатлар дайми һәм вакытлы депутат төркемнәренә, фракцияләргә берләштергә хокуклы, шулай ук башка депутат берләшмәләре төзергә мөмкин.

2. Берлектә депутатларның саны, депутат берләшмәсен теркәү тәртибе, Жирлек Советы Регламенты белән билгеләнә..

Статья 19. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәте

1. Жирле үзидаренең коллегиаль органы әгъзасы булган депутат аның Жирлек Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәэмин итә торган тулы хокукка ия.

2. Жирлек Советы депутатның сайлау округында, жирлек Советында эше, жирлек Советы, аның каарлары һәм йөкләмәләренең үтәлеше турында хәбәрен тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлар депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм курсәтәләр, депутатка жирле үзидарә органнары эшчәнлеге, үзидарә органнарының икътисадый һәм социаль үсеш программаларын үтәү барышы, депутатның тәнкыйди искәрмәләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында мәгълүмат бирәләр, депутат тарафыннан законнарны, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары эш тәҗрибәсен, жәмәгатьчелек фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

Статья 20. Депутат эшчәнлегенең социаль һәм башка гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның социаль һәм башка гарантияләре законнар, жирлек Уставы, жирлекнең муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутатлар хокукларының гарантияләре, аларны жинаять яки административ җаваплылыкка тарту, тоткарлау, арест, тентү, сорай алу, аларны башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылганда, шулай ук алар биләгән торак һәм (яки) хезмәт урыны, аларның багажы, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, алар тарафыннан кулланыла торган элемтә чараларын исәпкә алганда, федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат әйтелгән фикер, тавыш биргәндә белдерелгән позиция һәм депутат статусына туры килә торган башка гамәлләр, шул исәптән вәкаләтләр вакыты чыккач та, жинаять яки административ җаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге нигезләмә депутат тарафыннан халык алдында мыскыл итү, яла ягу яки Федераль закон белән каралган башка хокук бозу очракларына кагылмый.

4. Даими нигездә вәкаләтләрен башкаручы Депутат граждан, административ яки жинаять эше буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллек очракларыннан тыш) буларак катнаша алмый.

Статья 21. Әлеге Нигезләмә таләпләрен үтәмәгән өчен җаваплылык

1. Жирле үзидарә органнарының, оешмаларның вазыйфаи затларының депутатның оештыру-хокукый рәвешләренә бәйсез рәвештә законлы таләпләрен үтәмәве йә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга каршылыклар тудыруы, шулай ук депутатка алдан ялган мәгълүмат бирү яисә әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән мәгълүмат һәм мөрәжәгатьләргә җаваплар бирү срокларын һәм тәртибен сакламау, шулай ук әлеге Нигезләмәнен депутатның хезмәт хокуклары

гарантияләрен билгели торган нигезләмәләрен бозу Россия Федерациисе законнарында каралган жаваплылыкка китерә.

Статья 22. Депутатка, аның гайлә әгъзаларына һәм башка туганнарга хокуксыз йогынты ясаган өчен жаваплылык

Депутатка, аның гайлә әгъзаларына һәм башка туганнарга депутат эшчәнлеген туктату, аның характерын үзгәртү максатларында күрсәтелгән көчләү яисә көч куллану куркынычы рәвешендә белдерелгән хокуксыз йогынты ясау законнарда каралган жаваплылыкка китерә.

Статья 23. Депутатның намусына һәм абруена қул сузган өчен жаваплылык

Депутатны үз вәқаләтләрен үтәгәндә мәсхәрәләү, шулай ук депутатка карата яла ягу яисә ялган мәгълүмат тарату, депутат эшчәнлеге турында законнарда каралган жаваплылык китерә.